

Fastlandsrådet i Karmøy

Dato: 05.04.2023

Dokumentnummer: 23/1592-16

Deres referanse:

Saksbehandler: Elina Jøsang Nilsen

Svar på spørsmål fra Fastlandsrådet i Karmøy til CO2-rørledning i sjø

Viser til e-post innsendt til kommunen den 30.03.2023. Kommunen har på nåværende tidspunkt ikke mer informasjon enn det som er omtalt i oppstartsmøtereferatet, planprogrammet og det som er beskrevet i varsel om oppstart. Har dere konkrete spørsmål til planen og planprosessen må dette rettes til Multiconsult. Jeg skal prøve å svare på noen av spørsmålene, men på et generelt grunnlag.

Spørsmål:

Først gjelder det begrepet "hensynssone".

Hva menes med begrepet, i folkelig forstand og i juridisk forstand?

Svar:

Hensynssoner er et begrep som brukes i arealplanlegging. Det finnes mange hensynssoner som kan brukes i planleggingen, dette avhenger av hva hensynet skal gå ut på.

Det kan være områder man skal ta særlig hensyn til, som hensyn til landbruk, friluftsliv, landskap, naturmiljø, kulturmiljø, eller randsonen til nasjonalparker/landskapsvernområdet.

Hensynssone brukes også om båndlegging av et område, for eksempel båndlegging etter naturvern, kulturminner, markalova, eller båndlegging etter annen lov. For eksempel der det er et automatisk freda kulturminne, og hvor man båndlegger området og man kan ikke gjøre fysiske inngrep i kulturminnet.

Det finnes også hensynssoner for reguleringsplaner som fremdeles skal gjelde, krav til felles planlegging av et større område, krav om å bygge infrastruktur (veg ol.) eller støysoner – både gul og rød støysone. I slike soner må man planlegge bygg slik at soverom/rom for varig opphold ikke ligger i støysonen, men vendes vekk og ut mot en stille side.

Hensynssoner brukes også om faresoner, som ras- og skredfare, flomfare, radon, brann/eksplosjonsfare, skytebane, høyspenningsanlegg, sone for militær virksomhet eller annen fare.

Den siste bruken av hensynssoner er sikringssone, det kan være nedslagsfelt for drikkevann, område for grunnvannsforsyning, frisikt (at man skal kunne se til begge sider i et kryss), byggeforbud rundt veg, bane og flyplass, og andre sikringssoner.

Spørsmål:

Ligger det begrensninger for grunneiere i begrepet?

Svar:

Akkurat hvilken hensynssone som skal brukes i planarbeidet, eller hvilke bestemmelser som skal gjelde innenfor hensynssonen, er usikkert på nåværende tidspunkt. Det kan være det skal brukes både «annen fare» og/eller «andre sikringssoner». Det er også nevnt behov for støysone i Planprogrammet, datert 13.mars. Hvor langt ut hver av disse sonene kommer til å gå, er usikkert. Men dette kan nok Multiconsult svare bedre på.

Foreløpige beregninger fra plankonsulenten er å sette plangrensen opp til 5 meter over havet. Plangrensen kan bli mindre når de kommer mer i gang med planarbeidet og de får mer detaljerte tall på dette. Ved brudd på rørledning, skip eller lignende, kan farene ved forurensning og bølger av en slik ulykke, i verste fall, komme 5 meter opp på land. Videre planlegges det 20 mellomlagringstanker for CO₂ på land. Det er derfor det må legges inn en, eller flere, hensynssone(r). Dette kan også Multiconsult svare bedre på, enn kommunen kan på nåværende tidspunkt.

Begrensningene som kommunen er opplyst om er at man ikke kan anlegge eller etableres funksjoner som skole, sykehus, sykehjem, hotell ol. (sted hvor mange mennesker overnatter eller oppholder seg), i nærheten av anlegget. Dette deles inn i tre soner (se figur 1 under). Akkurat hvor langt ut hver av disse sonene kommer til å strekke seg, er uklart på nåværende tidspunkt for kommunen.

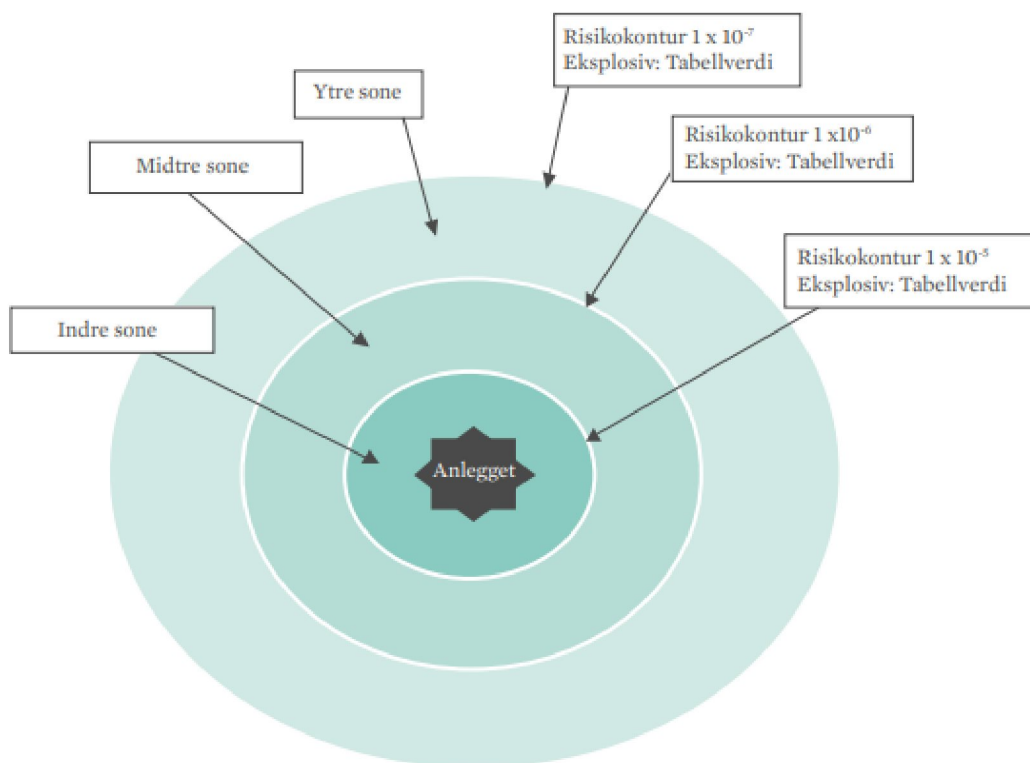
I Planprogrammet side 7 skriver de: *«Endelig planområde blir bestemt når konseptvalg for terminalen er tatt, og behovet for hensynssoner er avklart. Planområdet blir sannsynligvis mindre enn varslet»*. Videre er direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i dialog med plankonsulent og forslagsstiller i planprosessen.

I en veileder utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap som handler om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter, står det på side 25:

«Generelt sett må man akseptere eksisterende bebyggelse slik den er, når det i kommuneplanens arealdel blir etablert nye hensynssoner eller på annen måte blir innført restriksjoner på grunn av eksisterende storulykkevirksomhet. Men ny utvikling må forholde seg til restriksjoner og krav som følger av ny plan. Utgangspunktet for vurdering av nye tiltak er gjeldende plan».

«En vedtatt reguleringsplan er bindende for fremtidig arealbruk i området. Det vil si at reguleringsplanen er bestemmende for hvilken rådighet over grunnen som er tillatt eller forbudt. Med «vedtatt» forstås her endelig vedtak i kommunestyret, eller departementets vedtak dersom saken er sendt dit til avgjørelse».

«Reguleringsplanen griper i utgangspunktet ikke inn i eksisterende virksomheter. Ordinært vil rettsvirkningen av planer først og fremst knytte seg til gjennomføringen av nye tiltak, men planbestemmelser kan også innebære at en virksomhet får skjerpede krav og nærmere rammer».

FIGUR 1 . Hensynssoner rundt et anlegg med inntegning av sikkerhetsavstander / risikokonturer som avgrensner sonene.

RESTRIKSJONER FOR ETABLERING AV NYE TILTAK	I YTRE SONE	I MIDTRE SONE	I INDRE SONE*
Skole, barnehage, sykehjem, sykehus og lignende institusjoner.	X	X	X
Hotell, kjøpesenter og store publikumsarenaer	X	X	X
Boliger		X	X
Tiltak for bruk av den allmenne befolkningen, herunder butikker, mindre overnattingssteder og offentlig ferdsel.		X	X
Faste arbeidsplasser innen industri- og kontorvirksomhet.			X
Offentlig vei, jernbane, kai og lignende			X

* Indre sone er i utgangspunktet virksomhetens eget område. Kun kortvarig forbi-passering for tredjeperson (turveier etc.).

TABELL 3. Restriksjoner i sonene rundt virksomheten med utgangspunkt i risikokonturer.

Figur 1: Utklipp av side 22 i "Veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomhet», utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, (mai 2019).

Spørsmål:

Hvor omfattende er eventuelle begrensninger?

Svar:

I Karmøy kommune kan en ikke bygge rom for varig opphold (som soverom/stue) under høydekote 2,5. Det vil si under 2,5 meter over havet. Dette på grunn av farer ved stormflo og havnivåstigning (faresone lagt inn som bestemmelser til kommuneplanens arealdel). Videre er det kommuneplanens arealdel som bestemmer hva som kan bygges hvor, i kommunen. Det tillates for eksempel ikke nye hytter eller hus i friområder eller LNF-områder. Vi har flere tilfeller hvor stormflo og bølger har kommet høyere opp enn 2,5 meter på land. Akkurat hvor høy man må bygge må vurderes i hver byggesak.

Hvis tallene viser at hensynssonen ikke kommer 5 meter opp på land, vil hensynssonen som fastsettes i planarbeidet bli mindre. Hvis tallene viser at en må fastsette 5 meter opp på land, vil begrensningen i verste fall være at nye hus og hytter får krav om at rom for varig opphold må legges fra høydekote 5, istedenfor høydekote 2,5. De som har hus og hytter i området i dag, vil fremdeles ha mulighet til å bruke disse slik som i dag.

Ser vi på tabellen over, er det listet opp at boliger kan oppføres i ytre sone. Plangrensen for planarbeidet er foreløpig satt 5 meter opp på land. Det vil si at det ikke skal reguleres en hensynssone utenfor plangrensen igjen. Alle sonene kommer innenfor plangrensen.

Under, i figur 2 og 3, kan en se eksempel på hvordan hensynssoner og bestemmelser er brukt for en annen virksomhet i forhold til eksplosjonsfare:

Eventuelt krav om reguleringsplan vil implisitt også medføre krav om risiko- og sårbarhetsanalyse (§ 4-3), og kan slikt sett sikre at risiko fra storulykkevirksomheter blir utredet ved planlegging nye tiltak i området.

Eksempel på hensynssoner med bestemmelser i kommuneplan

Forslag til bestemmelser til hensynssonene i eksempelet i Figur 2.

Indre hensynssone (H350_1)

I denne hensynssonen tillates kun etablering av installasjoner som tilhører storulykkevirksomheten.

Midtre hensynssone (H350_2)

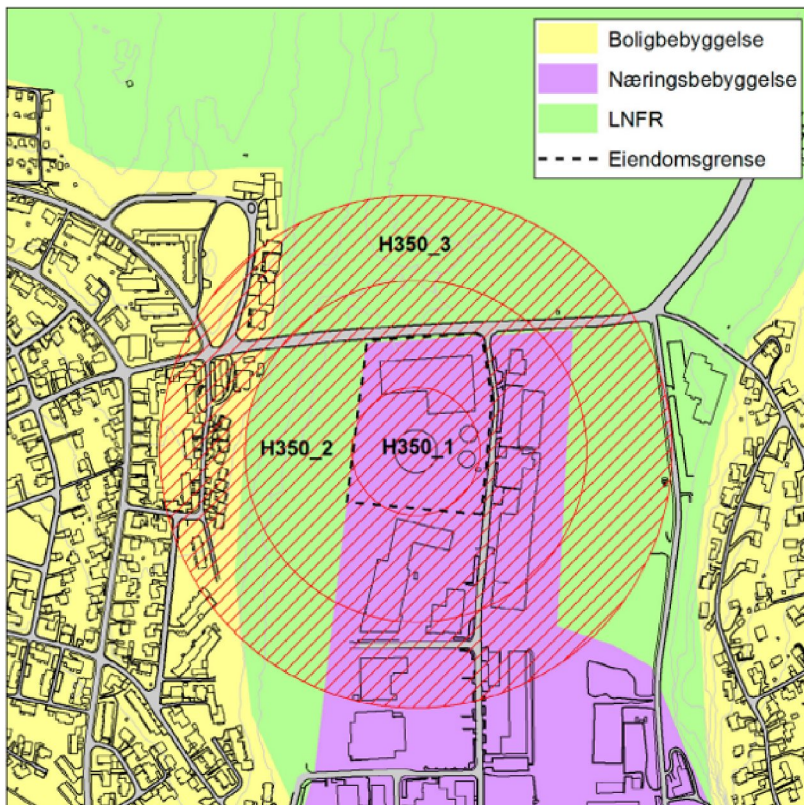
I denne sonen kan det ikke etableres boliger. Det skal ikke etableres skoler, barnehager, sykehjem, sykehus og institusjoner, kjøpesentre og hoteller eller tilsvarende installasjoner med større ansamlinger av publikum i denne sonen.

Ytre hensynssone (H350_3)

Det skal ikke etableres skoler, barnehager, sykehjem, sykehus og institusjoner, kjøpesentre og hoteller eller tilsvarende installasjoner med større ansamlinger av publikum i denne sonen.

I eksempelet under er utstrekningen av hensynssonene identiske med risikokonturene, som virksomheten har beregnet i sin risikoanalyse. I en del tilfeller kan det være hensiktsmessig å tilpasse avgrensningen av hensynssonene ut fra andre planhensyn, for eksempel ved å følge avgrensninger i plankartet som veier og eiendomsgrenser

Figur 2: Eksempel på bestemmelser for hensynssoner.

Figur 3: Eksempel på hensynssone i plankart.

Spørsmål:

Har det noen form for positive innvirkninger for grunneier?

Svar:

Hensynssoner er kun for å vise hvor langt faren kan komme ved et evt. brudd eller ulykke. En ulykke vil aldri være positivt.

Spørsmål:

Vernesone er det neste begrepet.

I hvilke tilfeller vil dette gjelde?

Hva betyr det rent praktisk for grunneier?

Vil det være forskjell på om grunneier er fastboende eller har en fritidsbolig.

Svar:

Begrepet «vernesone» er i planlegging kun brukt ved noe som er vernet etter lov (båndlegging). Slik som kulturminner, bygninger, naturvern eller lignende. Der selve kulturminnet er vernet (båndlegging etter lov om kulturminner) og hvor en i noen meter utenfor har regulert en sikringszone rundt. Dette for å sikre at ikke noen plutselig graver i kulturminnet. Se eksempel for kulturminne under, der rød farge er vernet (båndlagt), gul sone er en sikringszone og blå sone er et hensyn til landskapet. Her er det ikke tillat å gjøre terrenginngrep eller grave i noen av fargene, men beiting, vedlikehold, opphold ol. er lov.

Hva som menes med, eller blir forskjellen på, hensynssone og vernesone i dette planarbeidet vet jeg ikke. Men i juridisk forstand, i henhold til reguleringsplankartet, vil alt være regulert som hensynssoner i ulike kategorier. Vernesone kan være ment som den innerste sonen i figur 1 over. Dette kan nok Multiconsult svare bedre på.

Avslutningsvis:

I planarbeidet er det stilt krav til konsekvensutredning av ulike tema, samt det i alle reguleringsplaner er krav om å utarbeide en Risiko- og sårbarhetsanalyse. Hvilke tema som skal kartlegges står i planprogrammet side 32 til 35. Jeg legger planprogrammet med som vedlegg, samt lenke til veilederen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Veileder: [Veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter \(dsbinfo.no\)](https://dsbinfo.no)

Beklager at jeg ikke kunne svare mer utfyllende. Det er Multiconsult, ved Espen Eek: espen.eek@multiconsult.no som er kontaktperson for planarbeidet. Kommunen har ikke mer informasjon enn det som er kommet inn til oppstartsmøte. Kommunen vet heller ikke mer før Multiconsult sender over ferdig utarbeidet plan (planforslag), når det er klart for politisk behandling. Etter politisk behandling vil det være kommunen som svarer på spørsmål.

Med hilsen

Elina Jøsang Nilsen
saksbehandler

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Mottaker:

Multiconsult, Multiconsult Norge As, Multiconsult Norge As

Vedlegg:

Planprogram - - Detaljregulering - CO2 terminal Haugaland Næringspark og CO2 rørledning